

У 2001. години удвостручена стопа спровођења имовинских закона

Агенције које дјелују у оквиру Плана имплементације имовинских закона (ПЛИП) поздрављају константан напредак у имплементацији имовинских закона у току 2001. године. Од краја прошле године, 102 609 захтјева за поврат имовине у Босни и Херцеговини резултовало је увођењем у посјед (41% од укупног броја). Од овог броја 64 257 је остварено у Федерацији (49% захтјева ријешених у овом ентитету); 35 649 Републици Српској (31% ријешених захтјева) и 2 703 у Брчком (39% захтјева ријешених у Дистрикту).

Стопа имплементације је сваког мјесеца у 2001. години расла скоро за два процентна мјесечно, али и уз овакву стопу биће потребно неколико година за окончање овог процеса. У Републици Српској ова стопа је далеко од задовољавајуће. Из ових разлога, високи представник, Волфганг Петрич, наметнуо је у децембру измјене и допуне имовинских закона у РС и Федерацији, након других консултација са државним и ентитетским органима. Агенције које дјелују у оквиру ПЛИП-а очекују да се ове допуне и измјене у потпуности спроведу, што ће имати за резултат пораст стопе имплементације на прихватљивије нивое.

У току 2001. године, стопа имплементације је варирала у различитим дијеловима земље и више него је то био случај у 2000. години: од испод 10% до скоро 100% у општинама Средње Босне, иако су ове општине отпочеле рад са значајним бројем поднесених захтјева. Већи урбани центри у РС, поред општина источне РС, још доста заостају у односу на просјек РС који износи 31%, иако стопа имплементације почиње расти .

Стопа имплементације у Федерацији у 2001. години била је за 20

процентних мјеста виша од бројке 29% која је забиљежена у 2000. години; стопа у РС била је за 16 процентних мјеста виша од бројке 13% која је забиљежена у 2000. години; а стопа у Брчком била је за 25 процентних мјеста виша од бројке 14% која је забиљежена у 2000. години. Агенције ПЛИП-а очекују да ће стопа поново бит удвостручена до краја 2002. године. Ово је реална могућност уколико домаћи органи власти уложе веће напоре у имплементацију имовинских закона.

Постоји неколико фактора који указују да ће се успјех у имплементацији имовинских закона наставити у 2002. години. У том погледу, агенције ПЛИП-а топло поздрављају координациону улогу државног Министарства за људска права и избјеглице, које се путем Државне комисије за избјеглице обавезало да омогући међуентитетску комуникацију и сарадњу. Ентитетски, кантонални и општински органи власти на свим нивоима сарађивали су са Министарством за људска права и избјеглице и међународном заједницом у циљу покретања иницијативе за размјену информација на нивоу цијеле државе, која је сада спремна за спровођење. Од ове иницијативе се очекује да убрза имплементацију ПЛИП-а тако што ће се одговарајућим општинама обезбиједити имена оних који су вратили имовину, тако да општине могу поништити привремена станарска права. Међу онима који заузимају туђу имовину постоји све јача свијест да то не представља трајно рјешење њихових стамбених проблема.

Међутим, обавезе јавних правобранилаца у цијелој Босни и Херцеговини да осигурају кориштење непотраживаних станова као алтернативни смјештај нису испоштоване на адекватан начин. Постоји могућност да је у хиљадама случајева над таквим становима на незаконит начин извршена надовјера и често их и даље користе људи са добрим везама, а који иначе немају право на алтернативни смјештај. Оба ентитета сада имају обавезу да дефинишу улогу јавног правобраниоца у процесу ревизије свих надовјера уговора који су закључени за вријеме рата, а односе се на непотраживане станове. Овим процесом би се дошло до станова који би се користили као алтернативни смјештај за истински угрожене категорије.

Међутим, стамбени органи тек треба да у своје руке потпуно узму процес подношења и рјешавања захтјева, а владе на свим нивоима морају адекватно одговорити на сталну потребу за алтернативним смјештајем. Тек кад до тога дође Босна и Херцеговина ће бити земља гдје се права признају и остварују у складу са законом.